

DE ONDERWIJSVISITATIE
VERKORTE PROCEDURE

Onderwijs: secundair onderwijs

De professionele Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs
aan UC Limburg

www.vluhr.be Brussel - juni 2017

vluhr

**DE ONDERWIJSVISITATIE - VERKORTE PROCEDURE
SECUNDAIR ONDERWIJS - UC Limburg**

Ravensteingalerij 27
1000 Brussel
T +32 (0)2 792 55 00
F +32(0)2 211 41 99

Het rapport is elektronisch beschikbaar op www.vluhr.be/kwaliteitszorg

Wettelijk depot: D/2017/12.784/13

DEEL I	ALGEMEEN DEEL	5
	De onderwijsvisitatie – verkorte procedure	
	Secundair onderwijs – UC Limburg	7
DEEL II	OPLEIDINGSRAPPORT	13
	BIJLAGEN	21
Bijlage 1	Personalialia van de leden van de visitatiecommissie	22
Bijlage 2	Bezoekschema	24

DEEL 1

Algemeen deel

DE ONDERWIJSVISITATIE VERKORTE PROCEDURE

Secundair onderwijs

1 Inleiding

In het voorjaar van 2014 heeft de visitatiecommissie Secundair onderwijs in opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR) de professioneel gerichte bacheloropleidingen Onderwijs: secundair onderwijs gevisiteerd. Dit initiatief kaderde in de werkzaamheden van de VLUHR op het vlak van de externe kwaliteitszorg, waarmee de Vlaamse hoger onderwijsinstellingen gevolg geven aan de decretale verplichtingen ter zake.

De bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de visitatiecommissie werden vastgelegd in het visitatierapport "De onderwijsvisitatie Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs – parallelle commissie 4", dat werd gepubliceerd op 13 maart 2015.

De betrokken opleidingen hebben vervolgens een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). De professioneel gerichte bacheloropleiding Onderwijs: secundair onderwijs van de UC Limburg (voorheen Katholieke Hogeschool Limburg) sloot bij haar accreditatieaanvraag een herstelplan bij voor de als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborgen van de variant 'traject voor werkstudenten: NEXT'. Daarop kreeg ze van de NVAO een accreditatie met een beperkte geldigheidsduur. De accreditatie werd toegekend voor een periode van van 3 jaar, dat wil zeggen tot 1 oktober 2018.

2 Verkorte procedure

De decreetgever voorziet dat de accreditatie van een opleiding met een beperkte geldigheidsduur plaatsvindt via een verkorte procedure. Een nieuwe externe beoordeling (m.i.v. een gepubliceerd rapport) dient te worden uitgevoerd. Op basis daarvan neemt de NVAO een besluit dat zij publiceert in een accreditatierapport.

Onderhavig rapport bevat de resultaten van de externe beoordeling van de professioneel gerichte bacheloropleiding Secundair onderwijs aan de UC Limburg (voorheen Katholieke Hogeschool Limburg). De beoordeling werd uitgevoerd door een visitatiecommissie, samengesteld uit onafhankelijke experts (cfr. infra) en gecoördineerd door de VLUHR. De beoordeling van de opleiding heeft, zoals decretaal bepaald, alleen betrekking op die elementen die als onvoldoende werden beoordeeld, in casu generieke kwaliteitswaarborg 2 – onderwijsleeromgeving en generieke kwaliteitswaarborg 3 – gerealiseerd niveau van het NEXT-traject.

3 De visitatiecommissie

3.1 Samenstelling

Voor deze 'verkorte' visitatie werd een nieuwe visitatiecommissie samengesteld die bestond uit drie commissieleden uit de oorspronkelijke visitatiecommissie en een nieuw student-lid. De commissie voor de verkorte procedure werd op 23 november 2016 door de VLUHR ingesteld, na positief advies van de NVAO, d.d. 27 juni 2016. De commissie was als volgt samengesteld:

- Voorzitter en domeindeskundige:
 - **Peter Op 't Eynde**, regiodirecteur pedagogische begeleiding Mechelen-Brussel bij Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

- Domeindeskundig leden:
 - **Theo Wubbels**, hoogleraar onderwijskunde, voormalig voorzitter bestuur lerarenopleiding en vicedecaan faculteit Sociale wetenschappen, Universiteit Utrecht.
 - **Els Consuegra**, professor en opleidingsvoorzitter van de specifieke lerarenopleiding bij het Interfacultair Departement LerarenOpleiding (IDLO) van de VUB en gastprofessor aan de UGent bij de vakgroep Onderwijskunde.

- Student-lid:
 - **Wim Willaerts**, student Secundair onderwijs, Arteveldehogeschool.

Klara De Wilde, coördinator Kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van de VLUHR, trad op als projectbegeleider en secretaris.

Voor korte curricula vitae van de commissieleden wordt verwezen naar bijlage 1.

4 Werkwijze

Ter voorbereiding van de verkorte visitatie heeft de betrokken opleiding een zelfevaluatie-rapport opgesteld waarin de opnieuw te beoordelen standaarden werden besproken. Het zelfevaluatie-rapport werd op 1 december 2016 aan de Cel Kwaliteitszorg van de VLUHR overgemaakt, die het op haar beurt aan de commissieleden bezorgde. De visitatiecommissie kreeg aldus de gelegenheid deze informatie zorgvuldig te bestuderen en het bezoek grondig voor te bereiden.

Het bezoek van de visitatiecommissie vond plaats op 21 en 22 februari 2017. Tijdens het bezoek heeft de visitatiecommissie gesprekken gevoerd met de opleidingsverantwoordelijken, lesgevers, studenten, werkveld en alumni. Het bezoekschema is toegevoegd als bijlage 2.

Als laatste stap in het proces heeft de commissie, conform het visitatieprotocol "Handleiding voor de externe kwaliteitszorg in het Vlaamse hoger onderwijs, augustus 2015", haar bevindingen en conclusies omtrent de te beoordelen standaarden in voorliggend rapport vastgelegd. De opleiding werd hierbij in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren.

DEEL 2

Opleidingsrapport

UC LIMBURG

Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 2 - ONDERWIJSLEEROMGEVING

De commissie beoordeelt de onderwijsleeromgeving van de Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs als voldoende

Beoordeling 2014

In het vorige visitatierapport kende de visitatiecommissie de opleiding Secundair onderwijs een onvoldoende toe voor de generieke kwaliteitswaarborg 2 – onderwijsproces van het traject voor werkstudenten: NEXT. Voor de commissie was het niet duidelijk hoe de beoogde eindcompetenties in het programma opgenomen waren. Verder ontbraken in het programma de expliciete taal- en ICT-leerlijnen en vond de commissie dat er minder duidelijk werd ingezet op ‘de leraar als partner van externen’. De studenten werden ook niet voorbereid op de bachelorproef die recent was ingevoerd.

Herbeoordeling 2017

Vertrekkende van de groepsbrede opleidingsvisie op leraarschap heeft de opleiding Secundair onderwijs een opleidingsconcept uitgewerkt voor de drie varianten (regulier-, bidiplomerings- en avondtraject). Net zoals de andere opleidingsvarianten, kenmerkt het avondtraject zich door de concretisering van de opleidingsvisie in een opleidings- en praktijkvenster, de integratie van het vak3didactisch model en een bijgestuurd evaluatiebeleid. Het opleidingsvenster is gestructureerd volgens de 11 basiscompetenties en die zijn gekoppeld aan gedragsindicatoren. Het praktijkvenster sluit hierbij aan en geeft per opleidingsfase in gedragsindicatoren weer wat minimaal van de student verwacht wordt. De in het opleidings- en praktijkvenster vervatte competenties en gedragsindicatoren dekken in voldoende mate de domeinspecifieke leerresultaten (en dus niveau 6) af. Men slaagt er ook in op een overzichtelijke wijze weer te geven waar binnen de opleiding aan welke leerresultaten gewerkt wordt.

De opleiding heeft 5 modeltrajecten uitgetekend met een bijbehorend vrijstellingenbeleid. De modeltrajecten houden rekening met de vooropleiding van de avondstudenten. Zowel met de studenten, alumni, lectoren als opleidingsverantwoordelijken is over het vrijstellingenbeleid gesproken. Wat voor de commissie aanvankelijk nog vaag was op grond van het zelfevaluatie-rapport, werd tijdens het bezoek duidelijk. Rekening houdend met de decretale vereisten en de jurisprudentie rond beroepsprocedures in verband met eerder verworven kwalificaties (EVK),

werkt de opleiding voor elk modeltraject adequaat met een vast vrijstellingenpakket op basis van EVK's. Indien studenten hier bovenop nog bijkomende vrijstellingen aanvragen binnen een bepaald modeltraject, analyseert en evalueert de opleiding de eerder verworven competenties (EVC) door screening van de leerinhouden en verworven competenties op het niveau van concrete opleidingsonderdelen. De opleiding kan wat de commissie betreft dit model blijven hanteren. Het blijft voor de commissie wel belangrijk dat de opleiding op competentieniveau blijft bewaken dat studenten die vrijstellingen voor opleidingsonderdelen verwerven, ook daadwerkelijk alle daarin vervatte 'vrijgestelde' competenties verworven hebben. Hoe dat op dit moment gebeurt is niet altijd even transparant en evenmin hoe men desgevallend hiervoor remedieert via andere of bijkomende opleidingsonderdelen. Het is duidelijk dat de opleiding dit gedeeltelijk opvangt in de leerlijn 'reflectief leren' (zie infra).

De modeltrajecten zijn opgebouwd rond drie grote clusters – ondersteunende opleidingsonderdelen, praktijk en onderwijsvakken – en die opbouw loopt gelijk met het reguliere traject. Er zijn verder duidelijke leerlijnen uitgewerkt voor taal, ICT, informatie- en onderzoekvaardigheden, reflectief leren, praktijk en vakinhoud (onderwijsvakken). In het algemeen vindt de commissie het programma goed doordacht en gestructureerd. Doordat de inhoud van het reguliere en avondtraject gelijk getrokken is, ziet ze een versterking van de vakinhoudelijke vorming vergeleken met het programma tijdens de vorige visitatie. De afstemming biedt ook mogelijkheden tot samenwerking tussen studenten uit beide varianten.

De leerlijn 'reflectief leren' is uniek voor het avondtraject en komt in alle modeltrajecten aan bod. De leerlijn is ontstaan uit de denkoefening wat elke student, ongeacht het modeltraject, moet meekrijgen in de opleiding. De studenten vinden het reflectief leren een meerwaarde. Ze krijgen er de nodige theoretische kaders aangereikt en via zelfreflectie en intervisie kunnen ze de vertaalslag maken naar de eigen onderwijspraktijk. Om dat proces te ondersteunen fungeren de docenten die verantwoordelijk zijn voor het opleidingsonderdeel 'reflectief leren' ook als de praktijkbegeleiders van de studenten. De commissie erkent dat reflectief leren een duidelijke en belangrijke functie heeft. In de gesprekken hoort de commissie dat de lectoren veel moeite doen om ad hoc op diversiteit binnen de klasgroepen in te spelen. Reflectief leren vangt nu onder meer een aantal leemten op die door het vrijstellingenbeleid ontstaan. Specifieke theoretische kaders en vaardigheden die eigen zijn aan en essentieel zijn voor deze opleiding komen hier daarom aan bod (het 'ARK-model'). De studenten geven aan dat deze (opleidings)specifieke kaders en vaardigheden waardevol en nieuw zijn voor hen, en dat er geen overlap is met de algemene kaders en vaardigheden die ze reeds elders via EVK's en EVC's verworven hebben. De opleiding dient volgens de commissie wel blijvend oog te hebben voor de specifieke inhoudelijke doelen van dit opleidingsonderdeel. Deze dienen helder en coherent te blijven zodat het niet aan kracht inboet en men vermijdt dat het verwordt tot louter een remediëringmodule die compenseert voor de leemten in het vrijstellingenbeleid.

De vakkennis van het (de) gekozen onderwijsvak(ken) komt aan bod in de leerlijn 'vakinhoud'. Het aantal studiepunten van de leerlijn is vergeleken met de vorige visitatie sterk opgetrokken en de leerlijn zit ook verplicht in elk modeltraject.

De leerlijn 'praktijk' omvat naast het werkplekleren ook de didactische ateliers van het (de) gekozen onderwijsvak(ken). In de didactische ateliers komen de vakdidactische principes voor het gekozen onderwijsvak aan bod en wordt de link met de algemene didactiek gelegd. Het werkplekleren wordt volgens de commissie goed begeleid en opgevolgd. De student is minimum 2 lesuren per week gedurende het hele jaar in de stageschool aanwezig en neemt deel aan diverse activiteiten gaande van praktijkverkenning in de eerste opleidingsfase tot assisteren en actief lesgeven in de volgende opleidingsfasen. De student wordt begeleid door de praktijkbegeleider,

de vaklectoren en de mentor. Tijdens de stage krijgt de student vier niet-evaluerende coachings, afwisselend door een vakdocent en een pedagoog. Bijkomende coaching gebeurt op vraag van de student. Per opleidingsfase is er ook een doorgroeigesprek voorzien tussen praktijkbegeleider, student en stagementor. Het praktijkvademecum vindt de commissie een goede leidraad voor studenten, lectoren en werkveld. De communicatielijnen met de opleiding zijn kort en er is een goede opvolging van studenten en mentoren. Tijdens de gespreken getuigen studenten en werkveldvertegenwoordigers dat ze zich goed ondersteund voelen.

De integratie van de verschillende opleidingsonderdelen is cruciaal voor studenten om zich uiteindelijk de beoogde competenties als leraar eigen te maken. De algemeen pedagogisch-didactische inhoud zit in het avondtraject gespreid over verschillende opleidingsonderdelen en de commissie was in het bijzonder benieuwd of deze in voldoende mate aan bod komen en geïntegreerd worden in deze opleidingsonderdelen. De gesprekken met de lectoren en de studenten hebben de commissie overtuigd dat de lectoren erin slagen deze inhoud op een samenhangende wijze aan bod te laten komen over de verschillende opleidingsonderdelen heen en dit ook naar de studenten kunnen overbrengen. Het vak3didactisch model kan volgens de commissie nog winnen bij een verdere explicitering en versterking door aan te geven, ook voor de studenten, in welke opleidingsonderdelen de diverse inhoudelijke kaders aan bod (moeten) komen zodat studenten dit sterker binnen hun functioneren en hun reflecties kunnen betrekken.

In de leerlijn 'informatie- en onderzoeksvaardigheden' zet men in op het verwerven van de competentie verbonden met 'de leraar als innovator en onderzoeker'. In de laatste opleidingsfase staat de bachelorproef centraal. In de bachelorproef onderzoeken de studenten in vakoverschrijdende onderzoeksteams vanuit een onderzoekende grondhouding hoe ze hun onderwijspraktijk kunnen verbeteren. De commissie staat achter het concept maar de brede insteek lijkt bij sommige studenten ten koste te gaan van de diepgang met betrekking tot onderzoeksvaardigheden (zie ook GKW 3).

Enkel de studenten uit modeltraject 1 moeten de opleidingsonderdelen uit deze leerlijn volgen. De meerderheid van de studenten krijgt vanuit de EVK als bachelor of master een vrijstelling voor de bachelorproef. Uit de gesprekken leert de commissie dat de onderzoeksvaardigheden ook deels aan bod komen in reflectief leren waar er in de tweede, derde en vierde opleidingsfase brede thema's worden aangereikt. Daarnaast werken de studenten ook een constructief gericht project uit in de derde opleidingsfase. De commissie heeft hierbij twee aanbevelingen. Ten eerste dient de opleiding voldoende aandacht te blijven besteden aan de wijze waarop binnen de verschillende opleidingsonderdelen via opdrachten en projecten aan onderzoeksvaardigheden wordt gewerkt. Er dient voldoende gelijkgerichtheid en samenhang tussen te zijn, alsook voldoende diepgang. Ten tweede dient de opleiding haar visie op onderzoek als zelfreflectie kritisch te bekijken. Een reflectieve houding is een noodzakelijke maar geen voldoende voorwaarde voor de leraar als onderzoeker. Er dient ook steeds gericht ingezet te worden op een voldoende beheersing van de handelingscomponenten van de onderzoeksvaardigheden.

De opleiding trekt heel wat studenten uit Nederland aan: ongeveer 45% van het totaal aantal avondstudenten. Hun werkplekieren speelt zich af in Nederlandse scholen. De opleiding houdt rekening met de achtergrond en werk- of stageomgeving van deze studenten onder meer door aandacht aan de Nederlandse leerplannen en leerinhouden te besteden. Ook in de didactische ateliers wordt rekening gehouden met de verschillen met Vlaamse studenten. De afstemming op het Nederlands studentenpubliek vindt de commissie lovenswaardig, maar ze vraagt de opleiding om erover te waken dat deze studenten voldoende gewapend blijven om ook in de Vlaamse context te functioneren. Met hun diploma kunnen de Nederlandse studenten immers ook in Vlaamse scholen aan de slag.

De internationale dimensie in het avondtraject is nog beperkt. Internationale mobiliteit ligt moeilijk voor werkstudenten, zeker als het over een langere periode gaat. De commissie vraagt om voldoende in te zetten op internationalisation@home. Er zijn al een aantal initiatieven lopende zoals een kortlopend CDSL-project en de opleidingen NT2 voor vluchtelingen. De aanwezigheid van Nederlandse studenten biedt mogelijkheden zich minimaal te oriënteren op de kennisbasis die in Nederland voor de tweedegraads opleidingen wordt gehanteerd. Beter kan het nog zijn om ook andere landen daarbij te betrekken.

De opleiding kiest ervoor om het aantal contacturen beperkt te houden en de studenten zelf hun leerproces in handen te laten nemen. De contactmomenten worden erg geapprecieerd door de studenten en ze willen die zoveel mogelijk gebruiken om in de diepte te werken. Daartoe vinden ze het dan ook efficiënt om de leerstof zelf vooraf te bestuderen. Nochtans is het belangrijk de contactmomenten zo vorm te geven dat de studenten tijdens de contactmomenten ervaren dat inductief werken tot meer leerwinst en diepgang leidt, zodat ze dat ook later in de praktijk kunnen toepassen. Het blijft een uitdaging voor de opleiding om een goed evenwicht te vinden tussen inductief werken en voldoende materiaal ter beschikking stellen op voorhand, om in de contactmomenten genoeg diepgang te halen.

Studenten en alumni die de commissie gesproken heeft waarden de persoonlijke benadering van de lectoren. Ze ervaren een zeer grote flexibiliteit om op specifieke noden en verwachtingen in te spelen, zowel met betrekking tot vertraging als versnelling. Ze kunnen ook steeds terecht bij de ankerpersoon van het avondtraject.

De voorlichting aan (aanstaande) studenten is goed. Om de studenten zicht te geven op de basisvereisten van de onderwijsvakken zijn er verplichte niet-bindende instaptoetsen per onderwijsvak. Aansluitend worden er ook intakegesprekken gehouden.

De lectoren komen in de gesprekken over als een sterk en samenhangend team dat identificeerbaar is als het team van het avondtraject. De ankerpersoon van het avondtraject heeft zichtbaar een grote rol in de opleiding. Alle lectoren van het avondtraject zijn ook aangesteld in de reguliere opleiding waardoor zij de know how van het reguliere en avondtraject combineren. Studenten en alumni geven aan dat het niveau van de vakinhouden en de expertise van vaklectoren gemiddeld genomen zeer hoog is. De opleidingsverantwoordelijken zijn er zich van bewust dat de combinatie regulier en avondtraject heel wat vraagt van de lectoren en dat de werklust goed moet opgevolgd worden om werkbaar werk te blijven realiseren.

Samengevat vindt de commissie dat de opleiding een onderwijsleeromgeving gecreëerd heeft die het voor de studenten voldoende mogelijk maakt de beoogde leerresultaten te realiseren. Er is hard gewerkt aan het avondtraject en dit in overleg met studenten en werkveld. De inhoud van dag- en avondtraject is grotendeels gelijkgetrokken waardoor de vakinhoudelijke vorming versterkt is. Het werkplekleren wordt goed begeleid en opgevolgd. De modeltrajecten sluiten aan bij relevante verschillen in de vooropleiding van studenten en de door hen behaalde kwalificaties. Het opleidingsonderdeel 'reflectief leren' heeft een duidelijke meerwaarde. Het vak3didactisch model zorgt voor de integratie van de verschillende opleidingsonderdelen. De opleiding wordt gedragen door een sterk en samenhangend team. De commissie beoordeelt daarom de generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende.

GENERIEKE KWALITEITSWAARBORG 3 - GEREALISEERDE EINDNIVEAU

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs als voldoende

Beoordeling 2014

In het vorige visitatierapport kende de visitatiecommissie de opleiding Secundair onderwijs een onvoldoende toe voor de generieke kwaliteitswaarborg 3 – gerealiseerd eindniveau van het traject voor werkstudenten: NEXT. De commissie vroeg om de evaluatie dringend te herzien. Het niveau van de actieonderzoeken vond de commissie ondermaats. De geplande implementatie van het stagevenster en de overgang naar de vernieuwde bachelorproef kon op korte termijn wel een groot verschil uitmaken maar een algemene curriculumherziening en een daarop aansluitende denkoefening in functie van het evaluatiebeleid, achtte de commissie noodzakelijk.

Herbeoordeling 2017

De opleiding heeft sinds het vorige bezoek flinke stappen gezet op het vlak van het bereikt eindniveau. Om de lectoren te ondersteunen in de concrete onderwijs- en toetspraktijk werd het Toetsadviesbureau opgericht. Dit interdisciplinaire team van lectoren voert beleidsvoorbereidend werk uit, coacht en begeleidt individuele lectoren rond kwaliteitsvol toetsen, is betrokken bij de ontwikkeling van evaluatiedocumenten en bewaakt de (inter)observatorbetrouwbaarheid bij de bachelorproef. De commissie waardeert de verschillende acties om de kwaliteit van de toetsen te bewaken. Er is sprake van grote openheid tussen de lectoren om als *critical peers* elkaars praktijk onder de loep te nemen. Deze constructieve cultuur van samenwerking blijkt ook uit enkele van de verslagen van werkfora en andere teamvergaderingen waar onder meer het toetsbeleid geregeld aan bod komt. Verder worden er gedetailleerde verbeterleutels gebruikt en feedback aan studenten is structureel voorzien na elke examenperiode. In de ECTS-fiches kunnen de studenten de wijze van evalueren en de beoordelingscriteria terugvinden. Deze fiches worden ook door de lectoren toegelicht tijdens de eerste en laatste contactmomenten. Het feit dat er nu gestandaardiseerde ECTS-fiches zijn voor alle opleidingsonderdelen van alle opleidingsvarianten (regulier traject, avondtraject en bdiplomeringstraject), verhoogt de transparantie. Ook vanuit de studenten zijn er geen klachten over de transparantie of de kwaliteit van de beoordeling.

De beoordeling van de praktijkcomponent vindt de commissie goed uitgewerkt. De beoordeling gebeurt op basis van het stagedossier waarin de zelfreflecties van de studenten en de praktijk-evaluaties door de vaklectoren en de mentoren worden verzameld. Tijdens het doorgroeisprek op het einde van een opleidingsfase bespreekt de praktijkbegeleider het stagedossier met de mentor en de student op de stageschool. Daarna stelt de praktijkbegeleider de eindbeoordeling op die voorgelegd wordt aan alle betrokken lectoren. Voor de begeleiding en de beoordeling van de praktijkcomponent worden gemeenschappelijke formulieren gebruikt. Alle informatie over de stage van een student doorheen het praktijkjaar wordt in het stage informatie systeem (SIS) bijgehouden.

Ook de beoordeling van de bachelorproef is op orde. Voor de beoordeling wordt een gestandaardiseerd evaluatiesjabloon gebruikt dat alle stappen van de onderzoekszyclus goed in kaart brengt. De studenten verdedigen hun bachelorproef voor een jury die bestaat uit de begeleidende coach en twee andere lectoren.

De commissie heeft een aantal goedgekeurde bachelorproeven gelezen en vond dat die voldoen aan de vereisten voor een professionele bachelor (EQF niveau 6). Wel is de commissie van mening dat de brede insteek bij sommige projecten ten koste gaat van de diepgang met betrekking tot de

onderzoeksvaardigheden. De commissie vraagt om elke component van het onderzoeksproces genoeg diepgang te geven en erover te waken dat studenten in hun reflectie voldoende terugkijken naar de aangereikte kaders en relevante wetenschappelijke literatuur.

De toetsen die de commissie kon inkijken, zijn op niveau. Er worden gevarieerde toetsvormen gebruikt en het eindniveau voor wat betreft de vakinhouden, is heel wat verbeterd in vergelijking met het vorige bezoek. Omdat het hervormde avondtraject nog geen alumni heeft afgeleverd, is het voor de commissie niet mogelijk om het eindniveau van de facto afgestudeerden te evalueren. De aanpak van de opleiding geeft de commissie echter vertrouwen dat de beoogde eindcompetenties zullen worden gerealiseerd.

De studenten en alumni die de commissie gesproken heeft, hebben de overgang tussen het oude en nieuwe curriculum meegemaakt en hebben de verbeteringen ervaren. Ze waarderen de flexibiliteit en de persoonlijke begeleiding. De aandacht voor reflectie vinden ze een sterk punt en ze worden van bij de start gestimuleerd om op elkaar feedback te geven en die feedback te onderbouwen. Ook het werkveld is positief over de opleiding. Het werkplekleren is een goede manier om de student te confronteren met alle taken van een leraar. De communicatie met de opleiding verloopt goed en het werkveld voelt zich goed ondersteund. Afgestudeerden vinden snel hun plaats op de arbeidsmarkt, in Nederland of Vlaanderen.

Samengevat is de commissie van mening dat er binnen het domein toetsing een positieve evolutie heeft plaatsgevonden. Er is gewerkt aan een bredere waaier van evaluatievormen en aan heldere beoordelingscriteria. Er zijn goede procedures rond de kwaliteitszorg van de toetsing ingevoerd. De commissie waardeert de grote openheid tussen de lectoren van het avondtraject om als *critical peers* elkaars praktijk onder de loep te nemen en te optimaliseren. De beoordeling van de praktijkcomponent en de bachelorproef is op niveau. Studenten, alumni en werkveld zijn tevreden over de opleiding. De commissie beoordeelt daarom de generieke kwaliteitswaarborg 3 – gerealiseerd eindniveau als voldoende.

INTEGRAAL EINDOORDEEL VAN DE COMMISSIE

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau (2013)	V
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsleeromgeving (2017)	V
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerde eindniveau (2017)	V

Gegeven de bovenstaande positieve scores die bij de herbeoordeling aan generieke kwaliteitswaarborg 2 en 3 werden toegekend, en overwegende de positieve score die aan generieke kwaliteitswaarborg 1 in het visitatierapport uit 2014 werd toegekend, is het eindoordeel van het avondtraject van de Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs van de UC Limburg (voorheen het traject voor werkstudenten: NEXT van de Katholieke Hogeschool Limburg), conform de beslissingen, voldoende.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Personalia van de leden van de visitatiecommissie

Els Consuegra behaalde haar master in de Pedagogische wetenschappen, afstudeerrichting Onderwijskunde en startte daarna als stage- en nascholingscoördinator aan het Interfacultair Departement Lerarenopleiding van de Vrije Universiteit Brussel. In 2015 promoveerde ze met haar onderzoek naar genderdiscriminatie in de klas. Ze is momenteel gastprofessor aan de UGent en docent aan de lerarenopleiding van de VUB. Daarnaast maakt zij deel uit van de redactie van het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs. Ze heeft ruime expertise op vlak van de professionalisering van leerkrachten, interactie en relatie leerling-leerkracht. Vanuit haar functie aan de VUB bereidt zij mee de visitatiebezoeken van opleidingen voor. Zij is sinds 2012 lid en sinds 2014 ondervoorzitter van de raad van bestuur van de VUB. Zij was commissielid in de oorspronkelijke visitatiecommissie Secundair onderwijs – parallelle commissie 4.

Peter Op 't Eynde studeerde in 1993 af als licentiaat in de Pedagogische wetenschappen, richting Onderwijskunde. Hij voltooide in datzelfde jaar ook het aggregaat in de academische lerarenopleiding. Hij was werkzaam als assistent aan de afdeling didactiek van het Departement Pedagogische Wetenschappen en als wetenschappelijk medewerker bij het Centrum voor Instructiepsychologie en Technologie van de KU Leuven, waar hij hoofdzakelijk expertise verworven heeft in verband met de eigenheid van leerprocessen en de wijze waarop de klas- en de schoolcontext als een krachtige leeromgeving kunnen functioneren. Na 10 jaar onderzoekswerk als onderwijskundige zette hij de stap naar de onderwijspraktijk. Hij werd achtereenvolgens directielid, algemeen directeur en uiteindelijk coördinerende directeur van de scholengemeenschap Dilbeek-Ternat. Momenteel is hij regiodirecteur pedagogische begeleiding Mechelen-Brussel bij het Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Daarnaast is hij redactielid van Impuls voor onderwijsbegeleiding en lid van de onderwijsdenktank WIVO (Werkgroep Informatie Vernieuwing Onderwijs). Hij was tevens voorzitter van de Beleidsgroep aanvangsbegeleiding die door het Departement Onderwijs en Vorming is opgericht in opvolging van het rapport van de Commissie Beleidsevaluatie Lerarenopleidingen. Hij was voorzitter van de oorspronkelijke visitatiecommissie Secundair onderwijs – parallelle commissie 4.

Wim Willaerts studeerde Beeld-Geluid-Montage aan het HRITCS in Brussel. Hij werkte gedurende 17 jaar als monteur en eindregisseur bij de regionale TV-zender van Oost-Vlaanderen. In 2013 stapte hij over naar het onderwijs. Hij geeft les in het BSO en KSO, geeft workshops multicamera in het Hoger Onderwijs en geeft een cursus cameratechnieken uit als thuisstudie. Hij volgt de lerarenopleiding Secundair onderwijs in afstandsonderwijs aan de Arteveldehogeschool.

Theo Wubbels behaalde in 1974 zijn doctoraal diploma in de natuurkunde en was daarna werkzaam als leraar en corrector. Vervolgens werkte hij aan de Universiteit Utrecht eerst als curriculumontwikkelaar voor het voortgezet natuurkundeonderwijs en daarna als lerarenopleider. In 1984 promoveerde hij op een proefschrift "Ordeproblemen bij beginnende leraren". Vanaf 1986 was hij werkzaam als universitair hoofddocent en vanaf 1991 als hoogleraar didactiek. In 1994 werd hij benoemd tot hoogleraar-directeur van het Instituut voor Lerarenopleiding, Onderwijsontwikkeling en Studievaardigheden. In 2002 stapte hij over naar de Faculteit Sociale wetenschappen als hoogleraar Onderwijskunde en opleidingsdirecteur Pedagogiek en Onderwijskunde en vanaf 2004 als vice-decaan. Sinds 2014 is hij emeritus hoogleraar onderwijswetenschappen. Voor de VSNU is hij landelijk coördinator van de lerarenagenda. Hij begeleidt nog een zevental promovendi en verzorgt incidenteel onderwijs. Verder is hij onder meer voorzitter van de Programmaraad voor Fundamenteel Onderzoek van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek en President van de European Educational Research Association (EERA). Hij was lid van vele visitatiecommissies in Vlaanderen en Nederland, onder meer van de oorspronkelijke visitatiecommissie Secundair onderwijs – parallelle commissie 4.

BIJLAGE 2

Bezoekschema

21 februari 2017

14:00–16:00	intern overleg en inkijken documenten
16:00–16:45	opleidingsverantwoordelijken
16:45–17:00	intern overleg
17:00–17:45	werkveld en alumni
17:45–18:00	intern overleg
18:00–18:45	studenten
18:45–19:00	intern overleg
19:00	verplaatsing naar hotel en avondmaal

22 februari 2017

09:00–09:45	docenten
09:45–10:00	intern overleg
10:00–10:30	opleidingsverantwoordelijken
10:30–11:00	vrij spreekuur
11:00–13:00	voorbereiding mondelinge rapportering en lunch
13:00	mondelinge rapportering